

Sosial- og helsedirektoratet vil ha omfattende tannhelsetjenestereform:

Det er nå eller aldri

Sosial- og helsedirektoratet foreslår en omfattende tannhelsetjenestereform som bringer tannhelsetjenesten inn i samme system som resten av helse- tjenesten. I høringsuttalelsen til tannhelsetjeneste- utvalgets utredning fastslår direktoratet at det ikke er faglige grunner til at sykdommer og problemer med tennene skal behandles annerledes enn syk- dommer og skader i andre deler av kroppen. Direk- toratet foreslår at det innføres fasttannlegeord- ning og trygderefusjonsordninger som for resten av helsetjenesten.

Seniorrådgiver Liljan Smith Aandahl i Sosial- og helsedirektoratet vil ha tennene helt tilbake til kroppen.

Det er seniorrådgiver Liljan Smith Aandahl som har ledet prosen med høringsvaret til Helse- og omsorgsdepartementet. Høringsvaret sier klart og tydelig at tannhelsetjenesten bør bli som resten av helsetjenesten. Aandahl mener at det er nå man har muligheten. – Hvis det skal skje noe, må det være nå, sier hun til Tidende, og legger til at også stats- råden har varslet en reform.

– Hvordan har dere arbeidet frem denne høringsuttalelsen i direktoratet?

– Da utvalgets utredning kom, syntes jeg ved første gangs gjennomlesning at de foreslo en del spreke tiltak. Etter litt tankemessig bearbeiding meldte spørsmålet seg: Hvordan kan man få det til hvis det ikke følger penger med?

Vi har hatt en god prosess her i huset. NOUen ble sendt til alle relevante avde- linger, som har gitt innspill. Dessuten har vi hatt en del møter og diskutert ulike scenarier. Her er det mange som har jobbet i helse- og sosialtjenesten

i kommunene, og spørsmålet som dukket opp og stadig vendte tilbake er: Hvorfor i all verden er dette med tenner så annerledes enn alt annet?

Mange dyktige folk har lest det ene utkastet etter det andre og kommentert. Dette er virkelig hele direktoratets høringsut- talelse, som jeg er veldig kom- fortabel med. Det er vår opp- gave å uttale oss på et faglig grunnlag, og det har vi gjort.

– Hvorfor foreslår dere full tryggedekning på tannhelse- tjenester?

– Full tryggedekning har vi ikke sagt. Vi har i grunnen ikke sagt noe om omfang. Det vi foreslår er en refusjonsord- ning kombinert med et kapita- sjonsprinsipp. Vi har ikke tenkt ferdig når det gjelder

dette. Hvis vi skal gå videre med det, må vi inn i dialog med tjenesten og andre. Men det som er klart, er at de som har størst helseproblemer og de som er mest syke, det være seg kroniske sykdommer eller hva som helst, de har også veldig ofte store tannhelseproble- mer. En reform vil sette oss i stand til å gi et mer helhetlig tilbud til dem, og jeg vet at det er det mange tannleger som vil bli glade for. Enkelttannleger, både offentlig ansatte, og særlig privat-

praktiserende, har overfor meg gitt tydelig uttrykk for at de ønsker bedre refusjonsregler for de pasientene som har stort behandlingsbehov og høye utgifter til tannbehandling. Det viktig- ste for oss som helsemyndighet må være å få et verktøy som setter oss i stand til å styre behandlingsressur- sene til dem som trenger dem mest. Det tror jeg ikke vi lykkes med ved å tre paragrafer ned over hodet på en hel yrkesgruppe. Skal vi få tannlegene med, må vi strekke ut hånden, og sammen finne løsninger. Jeg tror ikke det blir vanskelig å vinne tannlegene i denne saken. Tannleger er en ressurssterk og ansvarsbevisst yrkesgruppe. Jeg tror de aller fleste tannleger har lyst til å være helsearbeidere, og at de er opptatt av å yte gode og riktige helsetjenester til dem som trenger det.

– Og da er en fasttannlegeordning en del av løsningen?

– Ja. Man har det for legetjenesten, og jeg ser ingen grunn til at vi ikke skulle ha det for tannhelsetjenesten, selv om vi ser både styrker og svakheter ved ordningen. Vi må forsøke å komme inn i det samme systemet som de andre er i, da vil vi også være med i de refor- mene som kommer for helsetjenesten. Sist gang da reformer ble planlagt, ble vi glemt igjen i fylkeskommunen. Det kan bli vanskeligere å glemme oss hvis vi er i det samme systemet som de andre.

– Hva tenker dere på når dere foreslår en omfattende tannhelsetjenestereform?

– Vi tenker at tannhelsetjenesten skal samordnes med resten av helsetjenes- ten, i størst mulig grad. Og årsaken til det er at vi tror det vil være det beste for befolkningen. Det blir lettere for tann- helsetjenesten å yte tjenester til dem som trenger det mest hvis vi er en del av den store helheten. Det er bakgrunn for at vårt høringsssvare ble som det ble.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi